

495.9228

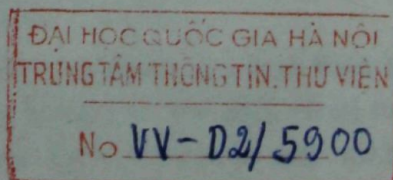
NG-T

2002

PGS.TS NGUYỄN ĐỨC TÔN

**TÌM HIỂU ĐẶC TRƯNG
VĂN HOÁ - DÂN TỘC
CỦA NGÔN NGỮ VÀ TƯ DUY
Ở NGƯỜI VIỆT**

(Trong sự so sánh với những dân tộc khác)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời giới thiệu</i>	7
<i>Mở đầu</i>	9
<i>Chương thứ nhất</i>	
Đặc trưng văn hoá - dân tộc của ngôn ngữ và tư duy ngôn ngữ - tài liệu và phương pháp nghiên cứu	15
1. Văn hoá và đặc trưng dân tộc của văn hoá	15
2. Quan hệ hữu cơ giữa ngôn ngữ và văn hoá	20
3. Sự phản ánh đặc trưng văn hoá dân tộc trong ngôn ngữ	23
4. Đặc trưng văn hoá dân tộc của tư duy ngôn ngữ	56
5. Tài liệu và phương pháp nghiên cứu	62
<i>Chương thứ hai</i>	
Đặc điểm “Sự phạm trừ hoá hiện thực” và “Bức tranh ngôn ngữ về thế giới (Trên tư liệu trường từ vựng - ngữ nghĩa tên gọi bộ phận cơ thể người)”	94
1. Đặc điểm của “độ sâu phân loại” trong “sự phạm trừ hoá hiện thực”	94
2. Đặc trưng dân tộc của tư duy ngôn ngữ trong sự tri giác, phạm trừ hoá hiện thực qua hiện tượng từ đồng nghĩa	100

Chương thứ ba

Đặc điểm dân tộc của định danh động vật (Trên tư liệu đối chiếu tiếng Việt và tiếng Nga)	111
1. Đặc điểm định danh xét từ góc độ nguồn gốc	112
2. Đặc điểm định danh xét từ góc độ kiểu ngữ nghĩa	114
3. Đặc điểm định danh xét từ góc độ cách thức biểu thị	116
4. Về mối tương quan của những đặc trưng được chọn làm cơ sở định danh động vật trong tiếng Việt và tiếng Nga	125

Chương thứ tư

Đặc điểm dân tộc của định danh thực vật (Trên tư liệu đối chiếu các ngôn ngữ Việt, Nga, Anh, Kazakstan)	131
1. Về nguồn gốc của tên gọi	131
2. Về kiểu ngữ nghĩa của tên gọi	133
3. Nhận xét chung về đặc điểm văn hoá - dân tộc qua cách tri giác, định danh động thực vật của các dân tộc: Việt, Nga, Anh, Kazakstan	150

Chương thứ năm

Đặc điểm dân tộc của cách định danh bộ phận cơ thể con người (Trên tư liệu đối chiếu tiếng Việt và tiếng Nga)	156
1. Về nguồn gốc của tên gọi	156
2. Về kiểu ngữ nghĩa của tên gọi	159
3. Cách thức biểu thị bộ phận cơ thể con người	161

Chương thứ sáu

Đặc điểm danh học và ngữ nghĩa của nhóm từ ngữ chỉ “sự kết thúc cuộc đời của con người” 175

1. Đặc điểm danh học 177

2. Về ngữ nghĩa 187

Kết luận chung 192

Chương thứ bảy

Đặc điểm ngữ nghĩa của trường tên gọi động vật (Trên tư liệu đối chiếu tiếng Việt và tiếng Nga) 197

1. Cấu trúc ngữ nghĩa của trường tên gọi động vật 197

2. Đặc điểm quá trình chuyển nghĩa của từ ngữ chỉ động vật 215

3. Ý nghĩa biểu trưng của các từ ngữ chỉ động vật 223

4. Cách dùng biểu trưng tên gọi động vật trong thành ngữ so sánh 226

Chương thứ tám

Đặc điểm ngữ nghĩa của trường tên gọi thực vật trong tiếng Việt 235

1. Cấu trúc ngữ nghĩa của trường từ vựng chỉ thực vật 235

2. Sự chuyển nghĩa của một số từ ngữ chỉ thực vật 256

3. Ý nghĩa biểu trưng của một số từ ngữ chỉ thực vật 259

Chương thứ chín

Ngữ nghĩa các từ chỉ bộ phận cơ thể người (Trên tư liệu đối chiếu tiếng Việt và tiếng Nga) 265

1. Cấu trúc ngữ nghĩa của trường 265

2. Đặc điểm chuyển nghĩa 272

3. Tên gọi bộ phận cơ thể với việc biểu trưng tâm lí-
tình cảm 285

Kết luận chung 298

Chương thứ mười

**Chiến lược liên tưởng-so sánh trong giao tiếp
của người Việt** (Trên tư liệu thực nghiệm liên
tưởng có định hướng) 302

1. Phương pháp tiến hành thực nghiệm 302

2. Những thuộc tính liên tưởng của các bộ phận cơ
thể người 304

3. Đặc điểm so sánh của người Việt trong sự đối
chiếu với một số dân tộc khác 307

4. Đặc điểm giới tính trong sự liên tưởng 322

5. Đặc điểm cấu trúc của từ vựng tiềm năng ở nam
và nữ 328

Chương thứ mười một

**Đặc điểm tư duy liên tưởng về thế giới động vật
của người Việt - phẩm chất và chiến lược** (Trên tư
liệu thực nghiệm liên tưởng tự do) 330

1. Phương pháp tiến hành thực nghiệm 330

2. Kết quả thực nghiệm 331

3. Về đặc điểm tư duy liên tưởng ở người Việt 345

Thay lời kết luận 346

Tài liệu tham khảo 354